

Natuurwaardenonderzoek

Oud Huizerweg 12

landgoed Oud Naarden
gemeente Naarden

In opdracht van 't Schoutenhuis B.V.
februari 2016

Natuurwaardenonderzoek
Oud Huizerweg 12
landgoed Oud Naarden
gemeente Naarden

In opdracht van 't Schoutenhuis B.V.

Tekst:	I.W. van Woersem & H.J.V. van den Bijtel
Fotografie:	C. Achterberg (CA) en I.W. van Woersem (IW)
Beopublicatie:	201604
Februari 2016	
Omslagfoto:	De boerderij op het perceel Oud Huizerweg 12 met rechts schuur S2 en op de achtergrond de hooiberg

Uilenkamp 22
3972 XS Driebergen - Rijsenburg
tel. / fax 0343 – 521021
e-mail: h.j.v.vdbijtel@planet.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Opdracht	1
1.3	Onderzoek	2
2	Gebiedsbeschrijving	3
2.1	Ligging en begrenzing	3
2.2	Inrichting	3
2.2.1	Gebouwen	3
2.2.2	Het erf	5
2.2.3	Gebruik	6
3	Bescherming van soorten en leefgebieden: wet- en regelgeving	7
3.1	Bescherming van de wilde flora en fauna	7
3.2	De Flora- en Faunawet	7
3.2.1	De Flora- en Faunawet en ruimtelijke ontwikkelingen	7
3.2.2	De ontheffing	8
4	Resultaten van het onderzoek	10
4.1	Flora	10
4.2	Zoogdieren	10
4.2.1	Gebruik van het gebied door vleermuizen	10
4.3	Vogels	12
4.4	Reptielen en amfibieën	13
4.5	Insecten	13
5	Plannen voor het perceel Oud Huizerweg 12	14
6	De resultaten in het licht van de Flora- en Faunawet: de natuurtoets	15
6.1	Strikter beschermde soorten	15
6.2	Effecten van de plannen op de strikter beschermde soorten	16
6.3	Is een ontheffing nodig?	19
7	Conclusies en aanbevelingen	20
8	Geraadpleegde literatuur	22

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op het landgoed Oud Naarden in Naarden loopt een procedure voor het wijzigen van de bestemming van de boerderij aan de Oud Huizerweg 12 in een woonbestemming. Op het perceel zullen vier schuren/stallen worden gesloopt. In ruil voor de gesloopte bebouwing zullen op het perceel een nieuwe woning en twee garages worden gerealiseerd.

Ten behoeve van deze plannen is in het kader van de Flora- en Faunawet in oktober 2014 door SAB uit Arnhem een quickscan uitgevoerd. Een van de conclusies van deze quickscan is dat nader onderzoek dient te worden uitgevoerd naar het voorkomen en het terreingebruik van een aantal strikter beschermde soorten, omdat de aanwezigheid daarvan op basis van het veldbezoek in oktober niet kon worden uitgesloten. 't Schoutenhuis b.v. heeft Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek opdracht gegeven dit onderzoek uit te voeren.

Een van de schuren op het erf van Oud Huizerweg 12 (IW)

1.2 Opdracht

De opdracht bestaat uit het uitvoeren van een onderzoek naar het voorkomen van strikter beschermde soorten op het perceel Oud Huizerweg 12, in het bijzonder in de te slopen gebouwen, conform de geldende onderzoeksrichtlijnen en -protocollen. In het onderzoek is tevens een natuurtoets in het kader van de Flora- en Faunawet opgenomen.

De natuurtoets moet inzicht geven in de volgende aspecten:

- de effecten van de plannen op beschermde soorten;
- de gevolgen van de plannen in relatie tot de Flora- en Faunawet (voor welke soorten dient ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd), en
- de mogelijkheden eventuele nadelige effecten van de plannen voor de beschermde soorten te minimaliseren of op te heffen, en daaraan gekoppeld, de mogelijkheden voor het treffen van eventuele compenserende en mitigerende maatregelen.

1.3 Onderzoek

In de periode mei tot oktober 2015 zijn acht, deels gecombineerde bezoeken aan het gebied gebracht (tabel 1). In januari 2016 is nog een aanvullend bezoek afgelegd om de (kale) bomen af te zoeken op de aanwezigheid van holten.

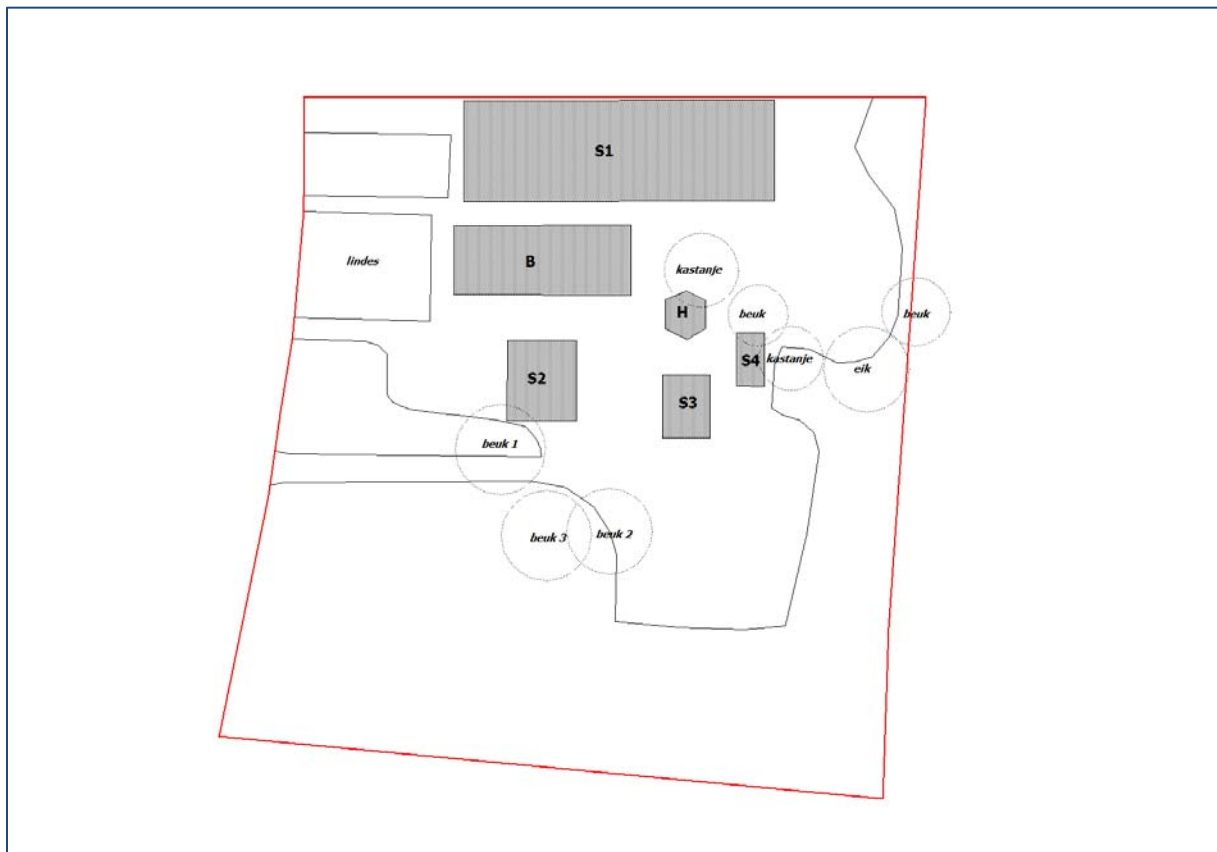
Vier bezoeken vonden plaats in de zeer vroege ochtend of in de late avond. Tijdens deze bezoeken is onderzoek uitgevoerd naar (nachtactieve) vogels en vleermuizen. Gedurende de daglichturen is onderzoek verricht naar planten, zoogdieren (nesten, sporen), vogels, reptielen, amfibieën en insecten. Voorts is een bezoek besteed aan het afzoeken van de schuren (zolders) op de aanwezigheid van (sporen van) vleermuizen.

Voor het onderzoek naar het voorkomen en de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen is gebruikgemaakt van batdetectoren (Pettersson D240x en D1000x). Beide detectoren beschikken over zowel een heterodyne- als een time expansion-functie en de mogelijkheid voor het opnemen van geluiden. De Pettersson D1000x beschikt bovendien nog over een derde methode (frequentiedelen) om het ultrasone geluid van vleermuizen hoorbaar te maken. Daarnaast heeft in de periode 23 augustus tot 3 september aan het dak van de houten uitbouw van schuur S3 een zogenaamd luisterkistje gehangen. Een luisterkistje is een batdetector (Pettersson D500x) die automatisch de geluiden van langsvliegende vleermuizen registreert en opneemt. De opgenomen geluiden, van zowel het luisterkistje als de Pettersson D1000x, zijn geanalyseerd met het programma Batsound.

Bezoekdatum	Tijdstip	Weersomstandigheden	Duur	Groepen
23-mei-15	13:00-15:15	half bewolkt, 13-15 °C, N 2-3	2,25	fl,zo,vo,re,amf,ins
14-jun-15	21:00-00:30	geheel bewolkt, 14-12 °C, N 2-3	3,50	zo,vl,vo
16-jun-15	09:00-11:45	licht-half bewolkt, 12-15 °C, NNO 1-3	2,75	fl,zo,vo,re,amf,ins
18-jul-15	02:45-06:15	licht bewolkt, 15-17 °C, WZW 1-2	3,50	zo,vl,vo
5-aug-15	09:30-11:30	licht-half bewolkt, 13-19 °C, ZO 2-3	2,00	fl,zo,vo,re,amf,ins
22-aug-15	23:30-02:30	onbewolkt, 20-17 °C, OZO 0-1	3,00 (2x)	vl
27-sep-15	21:30-00:45	licht bewolkt, 12-9 °C, NO 1-2	3,25	vl
9-okt-15	14:45-17:15	half bewolkt, 15-16 °C, ONO 0-1	2,50	vl
26-jan-16	14:00-16:00	geheel bewolkt, 9-11 °C, ZW 2-3	2,00	vl
Totaal			27,75	

Tabel 1. Bezoekdata en -tijden, de weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken en de groepen die tijdens de bezoeken zijn onderzocht

fl = flora; zo = zoogdieren; vl = vleermuizen; vo = vogels; re = reptielen;
amf = amfibieën; ins = insecten

Figuur 2. Opstallen en bomen op het erf van Oud Huizerweg 12

B is de boerderij, H is de hooiberg en de genummerde gebouwen zijn de schuren (zie tekst)

Schuur S1 is de ligboxenstal die gebouwd is aan het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw. De stal heeft een bakstenen onderbouw en ook de kopse gevels zijn opgetrokken uit baksteen; het later aangebouwde deel bestaat uit een houten geraamte met golfplaat. De ligboxenstal is gedekt met golfplaat. De stal is ca. 46 meter lang, 15 meter breed en 4,25 meter hoog.

Als verblijfplaats voor vleermuizen is deze schuur grotendeels ongeschikt. Alleen de ruimte achter de daklijst zou door vleermuizen eventueel als verblijfplaats kunnen worden gebruikt.

Schuur S2 is opgetrokken uit baksteen en heeft een zoldering en een met pannen gedekt dak. Aan de zuidzijde is later een garage met een golfplaten dak aangebouwd. De westzijde (voorzijde) van de schuur is wit bepleisterd. De schuur is ca. 11 meter lang en, inclusief de later aangebouwde garage, 14 meter breed en ongeveer 5 meter hoog. Aan de oostgevel hangt een kleine duiventil.

Schuur S3 is een bakstenen schuur met paardenstallen en een pannendak. De schuur is voorzien van een zoldering. Aan de oostkant van de schuur zijn later een werkruimte en varkensstallen aangebouwd. De oorspronkelijke bakstenen schuur is 10,75 meter lang, 7,5 meter breed en ongeveer 5 meter hoog. De aanbouw is van hout en is 9 meter lang en 2,5 meter breed. De aanbouw is voorzien van een golfplaten dak dat aansluit onder het pannendak. De schuur staat leeg; de paardenstallen worden nog gebruikt.

De paardenstallen in de bakstenen schuur S3 zijn nog in gebruik (IW)

Schuur S4 is een lage, halfopen loods met twee houten zijwanden die bekleed zijn met golfplaten. De achterwand bestaat uit hout en is deels vervallen. De loods is gedekt met golfplaat en is ca. 8 meter lang en 4,5 meter breed. De hoogte is ongeveer 2 meter.

De voormalige hooiberg H heeft een zeshoekige vorm met deels houten, deels golfplaten wanden. Aan de noordwestzijde ontbreken de wanden. Het in hoogte verstelbare golfplaten dak rust op twee lange betonnen roeden. De hooiberg is in doorsnede zo'n 8,5 meter lang. Het dak 'hangt' in de huidige situatie op een hoogte van bijna 6 meter.

2.2.2 Het erf

De gronden rondom de gebouwen zijn voor het grootste deel bestraat met betonklinkers. Verder ligt er naast de schuur S4 een grote mestplaat.

Rond de boerderij en de bijgebouwen en langs de randen van het erf staan enkele boomgroepen en solitaire bomen. Aan de voorzijde van de boerderij staat een groep van negen lindes. Aan de zuidzijde loopt een oude beukenlaan. In de meest oostelijke drie beuken (ten zuiden van schuur S2) bevinden zich grotere holten (beuken 1, 2 en 3, figuur 2).

Tussen de hooiberg en de ligboxenstal staat een oude, vitale paardenkastanje en tegen de loods (S4) groeit een solitaire beuk. Achter het vroegere koeienpad dat achter schuur S4 langsloopt, staan een oude zomereik en een paardenkastanje. In de oude eik bevinden zich enkele oude spechtengaten.

In de vroegere voortuin bij de boerderij groeien nog enkele sierstruiken (mahonia, ribes en azalea) en een sierkers.

De groep van negen lindes aan de voorzijde van de boerderij (IW)

2.2.3 Gebruik

Sinds het vertrek van de melkveehouder naar Drenthe is het agrarische gebruik van de boerderij en de bijgebouwen weggefallen. In sommige schuren ligt wat haardhout opgeslagen, maar ze staan voor het grootste deel leeg. Alleen de paardenstallen in schuur S3 zijn nog in gebruik. De boerderij wordt nog steeds bewoond (anti-kraak).

3 Bescherming van soorten en leefgebieden: wet- en regelgeving

3.1 Bescherming van de wilde flora en fauna

De wilde flora en fauna worden beschermd door verschillende internationale en nationale verdragen, richtlijnen en wetten. De belangrijkste hiervan zijn de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de Flora- en Faunawet.

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die bescherming biedt aan de inheemse wilde vogels en hun leefgebieden (middels de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden) binnen het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie.

De Habitatrichtlijn, eveneens een Europese richtlijn, biedt bescherming aan de leefgebieden van de wilde flora en fauna door de aanwijzing van zogeheten Habitatrichtlijngebieden en aan bepaalde individuele soorten. Deze soorten zijn ondergebracht in een aantal bijlagen waarvoor verschillende beschermingsregimes gelden. Voor soorten die zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt het zwaarste beschermingsregime. Indien in een te ontwikkelen gebied een soort voorkomt die is opgenomen in Bijlage IV, kan deze ontwikkeling alleen plaatshebben als voldaan wordt aan een aantal strikte voorwaarden.

De Flora- en Faunawet is een Nederlandse wet waarin een aantal oude wetten (onder andere de Jachtwet, de Vogelwet en de Natuurbeschermingswet) is samengevoegd en waarin tevens belangrijke bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn opgenomen. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de belangrijkste bepalingen van de Flora- en Faunawet.

Rode Lijsten. Naast deze wetten en richtlijnen waarin de bescherming van de inheemse wilde planten en dieren wordt geregeld, zijn ook de zogeheten Rode Lijsten nog van betekenis. Rode Lijsten zijn lijsten met soorten die in hun voortbestaan bedreigd worden en zijn een uitvloeisel van de Conventie van Bern uit 1982. Ze worden gezien als een belangrijk instrument voor soortbescherming. Soorten die op een Rode Lijst zijn opgenomen, zijn niet automatisch beschermd maar krijgen in het natuurbeleid wel extra aandacht. Ruimtelijke ontwikkelingen die gepland zijn in gebieden waar groeiplaatsen of leefgebieden van Rode Lijst-soorten aanwezig zijn, dienen zeer zorgvuldig te worden uitgevoerd.

3.2 De Flora- en Faunawet

3.2.1 De Flora- en Faunawet en ruimtelijke ontwikkelingen

In de Flora- en Faunawet zijn twee belangrijke principes vastgelegd en wel (1) dat dieren ook beschermd dienen te worden omdat hun bestaan waardevol is en (2) dat een ieder de plicht heeft voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en voor hun directe leefomgeving (zorgplichtbepaling). Hieruit voortvloeiende zijn in de wet verbodsbepalingen opgenomen. Hiervan zijn, zeker in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, de verbodsbepalingen op handelingen die het voortbestaan van planten en dieren in gevaar kunnen brengen, de belangrijkste (zie kader).

Verbodsbepalingen Flora- en Faunawet

Bepalingen betreffende planten op de groeiplaats (artikel 8):

- Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving (artikel 9 - 12):

- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen, waartoe ook de plannen voor het perceel Oud Huizerweg 12 in Naarden moeten worden gerekend, dient vooraf beoordeeld te worden welke negatieve gevolgen de ingrepen zouden kunnen hebben voor de eventueel aanwezige beschermde inheemse soorten. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de initiatiefnemer van het betreffende project.

Bij de uitwerking van plannen of bij de planning van werkzaamheden is het van belang dat de volgende aspecten duidelijk worden:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Leidt het realiseren van de plannen of de uitvoering van de geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen de plannen of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist?

3.2.2 De ontheffing

Indien de uitvoering van de plannen en werkzaamheden leidt tot handelingen die de Flora- en Faunawet verbiedt, dient hiervoor bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, de uitvoeringsinstantie van het Ministerie van Economische Zaken die hiermee belast is, een ontheffing te worden aangevraagd. Deze ontheffing dient te worden aangevraagd vóórdat met de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden wordt begonnen. Aangezien er met de beoordeling van een ontheffingaanvraag enige tijd gemoeid is, is het verstandig deze aanvraag tijdig in te dienen. Verstrekt er evenwel teveel tijd (een jaar of meer) tussen de aanvraag en het begin van de werkzaamheden, dan kunnen er zich met betrekking tot het voorkomen van planten en dieren alweer de nodige veranderingen hebben voorgedaan.

Bij de beoordeling van ontheffingaanvragen wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën van soorten:

1. Soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en ingevolge artikel 75, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bedreigde soorten. Ontheffing kan worden verleend, indien:
 - er geen andere bevredigende oplossing bestaat, en
 - er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten, en
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
2. Soorten die niet zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die niet ingevolge artikel 75, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen, met uitzondering van beschermde inheemse vogels. Ontheffing kan worden verleend, indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
3. Beschermde inheemse vogels. De hier bedoelde dwingende redenen van groot openbaar belang kunnen geen grond zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Europese Vogelrichtlijn staat dat niet toe.
4. Voor meer algemene soorten zal een vrijstelling gelden. Dergelijke soorten mogen dan worden verstoord, verjaagd of verplaatst van plekken waar ruimtelijk wordt ingegrepen. Daarvoor is dan geen ontheffing vereist.

In februari 2005 is de AMvB art. 75, ook wel het Besluit Vrijstelling Beschermde Dier- en Plantensoorten, in werking getreden. Dit besluit maakt het mogelijk dat vrijstelling wordt verleend voor het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en Faunawet. In de toelichtende brochure op de 'AMvB art. 75' (LNV 2005) is middels tabellen - die corresponderen met de bijlagen uit de AMvB - een handzaam overzicht gegeven van de beschermingsregimes die gelden voor de verschillende soorten.

Voor veelvoorkomende beschermde soorten, opgenomen in Tabel 1 van de AMvB art. 75, geldt een algemene vrijstelling, dat wil zeggen dat er voor deze soorten geen ontheffing van de Flora- en Faunawet behoeft te worden aangevraagd. Voor soorten uit Tabel 2 van de AMvB art. 75 geldt eveneens een algemene vrijstelling, mits de geplande werkzaamheden worden uitgevoerd conform bepaalde richtlijnen die zijn vastgelegd in een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Voor soorten uit Tabel 3 van de AMvB art. 75 geldt in het geval van bestendig beheer en gebruik een vrijstelling mits er gewerkt wordt conform de richtlijnen van een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Beschikt men niet over een dergelijke gedragscode, dan dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd indien overtreding hiervan te verwachten is. (NB. Dit geldt ook voor soorten uit Tabel 2 van de AMvB art. 75.) Is er sprake van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, waartoe ook de plannen voor het perceel Oud Huizerweg 12 in Naarden moeten worden gerekend, in een gebied waar soorten voorkomen uit Tabel 3 van de AMvB art. 75, dan is altijd een ontheffing nodig, mits er natuurlijk sprake is van handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet.

De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en Faunawet dient vergezeld te gaan van een projectplan. In een projectplan moeten onder andere de uitkomsten van een recente inventarisatie van planten en dieren op de geplande locatie (een lijst met de aanwezige beschermde soorten, waarin is aangegeven op grond van welke wettelijke bepaling(en) deze soorten beschermd zijn), een beschrijving van de te verwachten schade aan de beschermde planten en dieren, een beschrijving hoe de schade tot een minimum beperkt kan worden, een planning van de uit te voeren werkzaamheden en een compensatieplan zijn opgenomen.

4 Resultaten van het onderzoek

4.1 Flora

Op het perceel zijn 119 plantensoorten vastgesteld (bijlage 2). Van de aangetroffen soorten is er één beschermd krachtens de Flora- en Faunawet: brede wespenorchis. Deze soort is licht beschermd (Tabel 1 van de AMvB art. 75). Voor licht beschermde soorten geldt een algemene vrijstelling. Er zijn geen plantensoorten aangetroffen die zijn opgenomen op de Rode Lijst.

4.2 Zoogdieren

In het onderzoeksgebied zijn twaalf soorten zoogdieren vastgesteld, waaronder vijf soorten vleermuizen (tabel 2). Daarnaast zijn verschillende waarnemingen verricht van vleermuizen van het geslacht *Myotis*, die niet nader gedetermineerd konden worden. Eén van de waarnemingen had betrekking op een mogelijke gewone baardvleermuis en één op een mogelijke watervleermuis. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd krachtens de Flora- en Faunawet en opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De rosse vleermuis en de laatvlieger zijn bovendien opgenomen op de Rode Lijst.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	F&F
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>		1
Mol	<i>Talpa europaea</i>		1
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>		3- IV
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		3- IV
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	KW	3- IV
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	KW	3- IV
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>		3- IV
Haas	<i>Lepus europaeus</i>		1
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>		1
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>		1
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>		1
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>		1

Tabel 2. Vastgestelde zoogdieren

De soorten waarbij in de kolom F&F een cijfer staat, zijn beschermd krachtens de Flora- en Faunawet; het cijfer verwijst naar de tabel (toelichtende brochure; LNV 2005) waarin ze zijn opgenomen en daarmee naar de striktheid van de bescherming. Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 3 van de AMvB art. 75 geeft het Romeinse cijfer aan of de soort wel (IV) of niet (I) is opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting KW (kwetsbaar) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging.

4.2.1 Gebruik van het gebied door vleermuizen (bijlage 3)

Kraamkolonies en zomerverblijven

Van de ruige dwergvleermuis werden in augustus paarverblijven vastgesteld in de boerderij en in enkele holle beuken ten zuiden van schuur S2. Het is aannemelijk dat deze verblijven ook in gebruik zijn als zomerverblijf.

Van de rosse vleermuis werd in juni in een holle beuk langs de oostrand van het perceel een kraamkolonie van ten minste dertig vrouwtjes vastgesteld.

Voor de andere soorten (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger) zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van zomerverblijven. Ook het onderzoek van de zolders van de boerderij en de schuren leverde geen aanwijzingen (sporen) op voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen.

Onder de rieten kap aan de voorzijde van de boerderij werd een paarplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld (IW)

Winterverblijf

De paarverblijven van de ruige dwergvleermuis worden mogelijk ook gebruikt als winterverblijf. Van de rosse vleermuizen zullen in holle bomen in de ruime omgeving van de kraamkolonieboom vermoedelijk winterverblijven aanwezig zijn. Er zijn echter geen aanwijzingen gevonden dat deze zich op het erf bevinden.

Van de andere soorten (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger) zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van winterverblijven. Ook het onderzoek van de zolders van de boerderij en de schuren leverde geen aanwijzingen (sporen) op voor de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen.

Paarverblijven en zwermplaatsen

Van de ruige dwergvleermuis werden in augustus paarverblijven vastgesteld in de boerderij en in enkele holle beuken ten zuiden van schuur S2. Van de andere soorten zijn geen paarverblijven en zwermplaatsen vastgesteld.

Op grond van de waarnemingen van baltsende dieren mag worden aangenomen dat zich in of aan de boerderij een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis bevindt.

Jachtgebieden

De ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn tijdens alle bezoeken jagend waargenomen. Uit het onderzoek met het luisterkistje is gebleken dat deze soorten veelvuldig boven het erf jagen. Opvallend is dat de ruige dwergvleermuis talrijker was dan de gewone dwergvleermuis; in de meeste terreinen is dat andersom. Jagende grootoorvleermuizen en myoten zijn slechts een enkele maal waargenomen. Een van de waarnemingen van een myoot had betrekking op een dier dat in de ligboxenstal aan het jagen was.

Vliegroutes

Er zijn geen waarnemingen verricht die duiden op de aanwezigheid van veelgebruikte vliegroutes.

4.3 Vogels

Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn 25 soorten broedvogels vastgesteld (tabel 3). Voor soorten met grotere territoria (bosuil, zwarte kraai) is het perceel onderdeel van het territorium; van deze soorten ligt het nest buiten het onderzochte perceel.

Alle Nederlandse (broed)vogels zijn gedurende het broedseizoen strikt beschermd krachtens de Europese Vogelrichtlijn (en de Flora- en Faunawet). Drie van de aangetroffen soorten zijn opgenomen op de Rode Lijst.

In het plangebied is één soort vastgesteld waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: de kerkuil. Van deze soort werden tijdens het aanvullende bezoek in januari 2016 in de ligboxenstal drie braakballen en uitwerpselen (kalkspetters) gevonden. Gezien het geringe aantal braakballen kan worden geconcludeerd, dat het hierbij niet gaat om een vaste roestplaats. Vermoedelijk heeft er een rondzwervend dier tijdelijk in de stal gehuisd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst
Boerenzwaluw	Hirundo rustica	GE
Boomklever	Sitta europaea	
Boomkruiper	Certhia brachydactyla	
Bosuil	Strix aluco	
Gaai	Garrulus glandarius	
Grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	GE
Groenling	Chloris chloris	
Grote bonte specht	Dendrocopos major	
Heggenmus	Prunella modularis	
Holenduif	Columba oenas	
Houtduif	Columba palumbus	
Kerkuil	Tyto alba	KW
Koolmees	Parus major	
Merel	Turdus merula	
Pimpelmees	Parus caeruleus	
Roodborst	Erithacus rubecula	
Spreeuw	Sturnus vulgaris	
Staartmees	Aegithalos caudatus	
Tijftjaf	Phylloscopus collybita	
Vink	Fringilla coelebs	
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	
Witte kwikstaart	Motacilla alba	
Zanglijster	Turdus philomelos	
Zwarte kraai	Corvus corone	
Zwartkop	Sylvia atricapilla	

Tabel 3. Vastgestelde vogels

Van de soort met een donkergroene achtergrond zijn de nesten jaarrond beschermd.

De soorten waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting GE (gevoelig) of KW (kwetsbaar) staat, zijn opgenomen in deze lijst. De aanduidingen verwijzen naar de mate van bedreiging.

4.4 Reptielen en amfibieën

Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn geen reptielen aangetroffen en is slechts één amfibie waargenomen: de gewone pad. Van deze soort is in juni een volwassen dier gezien en in augustus zijn enkele juveniele dieren waargenomen.

4.5 Insecten

In het onderzoeksgebied zijn tien soorten dagvlinders, zes soorten waterjuffers en libellen en vijf soorten sprinkhanen vastgesteld (tabel 4). Geen van de vastgestelde soorten is beschermd krachtens de Flora- en Faunawet of opgenomen op de Rode Lijst. Alle aanwezige soorten komen in de regio algemeen voor.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	F&F
Dagvlinders			
Atalanta	Vanessa atalanta		
Bont zandoogje	Pararge aegeria		
Boomblauwtje	Celastrina argiolus		
Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni		
Dagpauwoog	Inachis io		
Gehakkelde aurelia	Polygonia c-album		
Groot koolwitje	Pieris brassicae		
Klein geaderd witje	Pieris napi		
Klein koolwitje	Pieris rapae		
Kleine vos	Aglais urticae		
Waterjuffers en libellen			
Blauwe glazenmaker	Aeshna cyanea		
Bruine glazenmaker	Aeshna grandis		
Houtpantserjuffer	Lestes viridis		
Paardenbijter	Aeshna mixta		
Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum		
Watersnuffel	Enallagma cyathigerum		
Sprinkhanen			
Bruine sprinkhaan	Chorthippus brunneus		
Grote groene sabelsprinkhaan	Tettigonia viridissima		
Kustsprinkhaan	Chorthippus albomarginatus		
Struiksprinkhaan	Leptophyes punctatissima		
Ratelaar	Chorthippus biguttulus		

Tabel 4. Vastgestelde insecten

5 Plannen voor het perceel Oud Huizerweg 12

De eigenaren van het landgoed Oud Naarden zijn voornemens om een groot deel van de agrarische bedrijfsgebouwen op het perceel die door het staken van de agrarische bedrijfsvoering geen functie meer hebben, te slopen. Het gaat hierbij om de gebouwen S1, S2, S3 en S4 (zie figuur 2). De boerderij en de hooiberg zullen in de toekomstige situatie behouden blijven.

In ruil voor de gesloopte agrarische bedrijfsgebouwen zal ten zuidoosten van de boerderij een nieuwe woning met garage worden gebouwd. Ten noorden van de boerderij zal eveneens een garage worden gerealiseerd.

De grote monumentale bomen aan de zuidzijde van het erf blijven behouden. Kleine bomen, opslag en aangetaste bomen zullen worden verwijderd.

De ligboxenstal (S1) is een van de gebouwen die volgens de plannen zal worden gesloopt (IW)

6 De resultaten in het licht van de Flora- en Faunawet: de natuurtoets

6.1 Strikter beschermde soorten

In tabel 5 is een overzicht gegeven van de strikter beschermde soorten die op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn vastgesteld. Tevens is aangegeven krachtens welke wet of richtlijn de soorten bescherming genieten en in welke tabel van de 'AMvB art. 75' ze zijn opgenomen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn Bijlage 2	Habitatrichtlijn Bijlage 4	Flora- & Faunawet	AMvB Tabel 2	AMvB Tabel 3
Zoogdieren							
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>						
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>						
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>						
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>						
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>						
Vogels							
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>						
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>						
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>						
Bosuil	<i>Strix aluco</i>						
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>						
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>						
Groenling	<i>Chloris chloris</i>						
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>						
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>						
Holenduif	<i>Columba oenas</i>						
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>						
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>						
Koolmees	<i>Parus major</i>						
Merel	<i>Turdus merula</i>						
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>						
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>						
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>						
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>						
Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>						
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>						
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>						
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>						
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>						
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>						
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>						

Tabel 5. Strikter beschermde soorten

Met een blauw vlakje is aangegeven of een soort beschermd is krachtens de Flora- en Faunawet, de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn; met een groen vlakje in welke tabel van de toelichtende brochure op de AMvB art. 75 (LNV 2005) de soort is opgenomen. Bij de broedvogels is in de kolom Flora- en Faunawet met een oranje vlakje aangegeven of het nest van een soort jaarrond beschermd is.

Uit de tabel blijkt dat vijf van de aangetroffen soorten (vleermuizen) zijn opgenomen in Tabel 3 van de 'AMvB art. 75'. De vleermuizen zijn bovendien opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De bescherming van deze soorten heeft een Europees rechtelijke grondslag en hiervoor geldt dan ook het strengste beschermingsregime.

Alle broedvogels zijn strikt beschermd krachtens de Flora- en Faunawet en zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn; diensgevolge heeft ook de bescherming van deze soorten een Europees rechtelijke grondslag. Van de aanwezige broedvogels zijn de nesten van kerkuil jaarrond beschermd.

6.2 Effecten van de plannen op de strikter beschermde soorten

In het onderstaande wordt een nadere toelichting gegeven op de mogelijke effecten van de plannen voor de strikter beschermde soorten en de consequenties hiervan in het licht van de Flora- en Faunawet.

De ruige dwergvleermuis is in de regio (vrij) algemeen. Van deze soort zijn paarverblijven aangetroffen in de boerderij en in drie holle beuken ten zuiden van schuur S2. Het is aannemelijk dat deze verblijven ook als zomerverblijf worden gebruikt en mogelijk als winterverblijf. Verder zijn op het perceel tijdens alle veldbezoeken jagende dieren waargenomen. Gezien de frequentie en de duur van de jacht moet het perceel, in relatie tot de aanwezige verblijfplaatsen, worden aangemerkt als een essentieel jachtgebied, dat in de zin van de Flora- en Faunawet als vaste verblijfplaats moet worden opgevat.

Voor de ruige dwergvleermuis kunnen de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase: tijdelijke verstoring van de jachtgebieden door uitvoering van de werkzaamheden.

Na realisatie: geen.

Als de beuken ten zuiden van schuur S2 behouden blijven, zullen de plannen niet leiden tot het vernietigen van vaste verblijfplaatsen (ook niet van essentiële jachtgebieden) van de ruige dwergvleermuis. Als aan deze voorwaarde wordt voldaan, heeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd. Worden de betreffende beuken wel gekapt, dan zal wel een ontheffing moeten worden aangevraagd.

De gewone dwergvleermuis is in de regio algemeen. In of aan de boerderij bevindt zich een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis. Voorts zijn van deze soort op het perceel alleen jagende dieren waargenomen. Aangezien er niet continu dwergvleermuizen boven het perceel aan het jagen waren – er waren langere perioden dat er geen enkele gewone dwergvleermuis aanwezig was – kan het perceel niet worden aangemerkt als een essentieel jachtgebied, dat in de zin van de Flora- en Faunawet als vaste verblijfplaats moet worden opgevat.

Voor de gewone dwergvleermuis kunnen de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase: tijdelijke verstoring van de jachtgebieden door uitvoering van de werkzaamheden.

Na realisatie: geen.

Omdat de plannen niet zullen leiden tot het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (de boerderij blijft behouden) heeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

De rosse vleermuis is in de regio plaatselijk vrij algemeen. Van deze soort is in een holle beuk langs de oostrand van het perceel een kraamkolonie van ten minste dertig vrouwtjes vastgesteld.

Verder zijn op het perceel tijdens alle veldbezoeken jagende dieren waargenomen. Gezien de frequentie en de duur van de jacht moet het perceel, in relatie tot de aanwezige kraamkolonie, worden aangemerkt als een essentieel jachtgebied, dat in de zin van de Flora- en Faunawet als vaste verblijfplaats moet worden opgevat.

Voor de rosse vleermuis kunnen de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase: tijdelijke verstoring van de jachtgebieden door uitvoering van de werkzaamheden.

Na realisatie: geen.

Als de beuk langs de oostrand van het perceel behouden blijft, zullen de plannen niet leiden tot het vernietigen van vaste verblijfplaatsen (ook niet van essentiële jachtgebieden) van de rosse vleermuis. Als aan deze voorwaarde wordt voldaan, behoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd. Wordt de betreffende beuk wel gekapt, dan zal wel een ontheffing moeten worden aangevraagd.

De kraamkolonie van de rosse vleermuis huisde in een oud spechtenhol in een beuk langs de oostrand van het gebied (IW)

De laatvlieger is in de regio vrij algemeen. Van deze soort zijn geen zomerverblijven, paarverblijven, zwermplaatsen of vliegroutes vastgesteld. Wel wordt er regelmatig door laatvliegers boven het perceel gejaagd. De frequentie waarmee in het plangebied gejaagd wordt en de duur van de jacht zijn echter niet van dien aard dat het perceel moet worden aangemerkt als een essentieel jachtgebied, dat in de zin van de Flora- en Faunawet als vaste verblijfplaats moet worden opgevat.

Voor de laatvlieger kunnen de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase: tijdelijke verstoring van de jachtgebieden door uitvoering van de werkzaamheden.

Na realisatie: geen.

Omdat de plannen niet zullen leiden tot het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van de laatvlieger, heeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

De gewone grootoorvleermuis is in de regio vrij algemeen. Van deze soort zijn geen zomerverblijven, paarverblijven, zwermplaatsen of vliegroutes vastgesteld. Ook zijn er geen jagende dieren vastgesteld. Wel is er tweemaal een langsvliegende grootvleermuis waargenomen.

Voor de gewone grootoorvleermuis kunnen de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase: geen.

Na realisatie: geen.

Omdat de plannen niet zullen leiden tot het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van de laatvlieger, heeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

Op het perceel komen 25 soorten broedvogels voor, zowel in de gebouwen als in de opgaande beplantingen.

Voor broedvogels kan realisatie van de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase:

- het vernielen en verstoren van nestlocaties door werkzaamheden;
- het vernielen en verstoren van nesten door werkzaamheden, en
- aantasting en verstoring van het leefgebied door de werkzaamheden.

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van geschikte nestlocaties door de sloop van gebouwen.

Het vernielen van nesten en eieren en het doden en verwonden van individuen kan worden voorkomen door de genoemde werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels, bij voorkeur in de nazomer, herfst en/of de eerste helft van de winter (december en januari). In dat geval zullen de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet niet worden overtreden.

De kerkuil is een vogelsoort met jaarrond beschermde nesten. De soort is in de regio schaars. In de ligboxenstal heeft blijkens de aanwezige sporen tijdelijk een kerkuil gepleisterd. Het betreft hier echter geen vaste verblijfplaats. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een nest; de soort is in de gehele onderzoeksperiode niet waargenomen en ook het onderzoek van de zolders van de schuren leverde geen aanwijzingen op dat in de schuren regelmatig kerkuilen verblijven, laat staan nestelen.

Voor de kerkuil kan realisatie van de plannen de volgende effecten hebben:

Realisatiefase: - het vernielen en verstoren van een incidenteel gebruikte roestplaats.

Na realisatie: - het permanent verdwijnen van een incidenteel gebruikte roestplaats.

Omdat de plannen niet zullen leiden tot het vernietigen van nesten en/of vaste verblijfplaatsen van de kerkuil, heeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

6.3 Is een ontheffing nodig?

Als de beuken (bijlage 4) met respectievelijk paarverblijven van ruige dwergvleermuizen en een kraamkolonie van de rosse vleermuis behouden blijven, zullen de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet niet worden overtreden. Er heeft dan geen ontheffing te worden aangevraagd.

Als de holle beuken met de verblijfplaatsen worden behouden, heeft voor de rosse vleermuis (foto) en de ruige dwergvleermuis geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd (CA)

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Actuele natuurwaarden

- Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn in totaal 119 plantensoorten vastgesteld. Er komt één licht beschermde soort voor: de brede wespenorchis.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn 12 soorten zoogdieren aangetroffen, waarvan er 5 – vleermuizen – strikter beschermd zijn.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn 25 soorten vogels vastgesteld. De nesten van kerkuil, één van de vastgestelde soorten, zijn jaarrond beschermd. Deze soort nestelt echter niet in de schuren op het perceel.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 komen geen reptielen voor.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 is slechts één soort amfibie vastgesteld: de gewone pad. Deze soort is licht beschermd.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn 10 soorten dagvlinders waargenomen. Geen van deze soorten is strikter beschermd of als bedreigd of ernstig bedreigd opgenomen op de Rode Lijst.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn 6 soorten waterjuffers en libellen waargenomen. Geen van deze soorten is strikter beschermd of als bedreigd of ernstig bedreigd opgenomen op de Rode Lijst.
- Op het perceel Oud Huizerweg 12 zijn 5 soorten sprinkhanen vastgesteld. Geen van de soorten is strikter beschermd of als bedreigd of ernstig bedreigd opgenomen op de Rode Lijst.

Flora- en Faunawet, natuurtoets

- De plannen voor het perceel Oud Huizerweg 12 zullen niet leiden tot het vernietigen of verstoren van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, op voorwaarde dat de holle beuken met de kraamkolonie van de rosse vleermuis en de paarverblijven van de ruige dwergvleermuis behouden blijven.
- Overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet met betrekking tot broedvogels kan worden voorkomen door de werkzaamheden (slopen gebouwen) uit te voeren buiten het broedseizoen.
- Ten aanzien van de kerkuil zullen de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet niet worden overtreden, omdat de soort niet op het perceel nestelt en er geen sprake is van een vaste roestplaats.
- De verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet zullen ten aanzien van de aangetroffen strikter beschermde soorten niet worden overtreden, op voorwaarde dat de holle bomen met de verblijfplaatsen van vleermuizen behouden blijven.
- Er behoeft voor de realisatie van de plannen dan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

7.2 Aanbevelingen

- Met de sloop van de schuren op het perceel Oud Huizerweg 12 gaan veel potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren. Dit verlies kan worden gemitigeerd door aan de nieuwbouw, bijvoorbeeld aan de garages, twee clusters van elk vier platte vleermuiskasten worden opgehangen.
- Met de sloop van de schuren verdwijnt een incidenteel gebruikte roestplaats van de kerkuil. Dit verlies kan gemitigeerd worden door bijvoorbeeld in de hooiberg een kerkuilenkast op te hangen.
- Bij de sloop van de gebouwen en de herinrichting van het terrein dienen de omringende bomen met holten te worden gespaard. Om te voorkomen dat deze bomen worden beschadigd of abusievelijk worden geveld, dienen deze voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gemarkeerd als te behouden.

8 Geraadpleegde literatuur

- Alterra 2012. Website Bodemdata.nl (<http://www.bodemdata.nl/>).
- Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren & A.A. Freriks 2004. Hoofddlijnen natuurbeschermingsrecht. Sdu Uitgevers bv., Den Haag.
- Bal, D., H.M. Beije, M. Fellingier, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020, Wageningen.
- Beusekom, R. van, et al. [red.] 2005. Rode Lijst van de Nederlandse Broedvogels. Tirion Uitgevers B.V. Baarn.
- Dienst Regelingen van het ministerie van LNV 2009. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Brief, Den Haag.
- Dienst Regelingen van het ministerie van El&I 2011. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Den Haag.
- Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging 2012. Het protocol voor vleermuisinventarisaties (www.natuurnet.nl).
- Hom, C.C., P.H.C. Lina, G. van Ommering, R.C.M. Creemers & H.J.R. Lenders 1996. Bedreigde en kwetsbare reptielen en amfibieën in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC Natuurbeheer nr. 25. IKC, Wageningen.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV-Uitgeverij, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering 1996. Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 21. IKC, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.P.M. Witte & D. Bal 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. *Gorteria* 26(4):85-208.
- Ministerie van LNV 2000. Bescherming van planten en dieren. *Over de Flora- en Faunawet*. Brochure nr. 03. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002a. Ter bescherming van onvervangbare flora en fauna. Algemene toelichting op de Flora- en Faunawet. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002b. Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke. Over de Flora- en Faunawet in Nederland. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren. De Flora- en Faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ommering, G. van, I. van Halder, C.A.M. van Zwaay & I. Wynhoff 1995. Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 18, IKC, Wageningen.
- SAB 2014. Quicksan flora en fauna. Amoveren opstallen Oud Huizerweg 12, Naarden. Briefrapport, Arnhem.

Bijlage 1. Foto's van enkele van de gebouwen

De boerderij met rieten kap (B)

Oostgevel van schuur S2 met uitbouw

Bakstenen schuur S3 met houten uitbouw aan de oostzijde

Hooiberg H met houten en golfplaten wanden en golfplaten dak

Schuur S4, een halfopen loods van hout en golfplaat

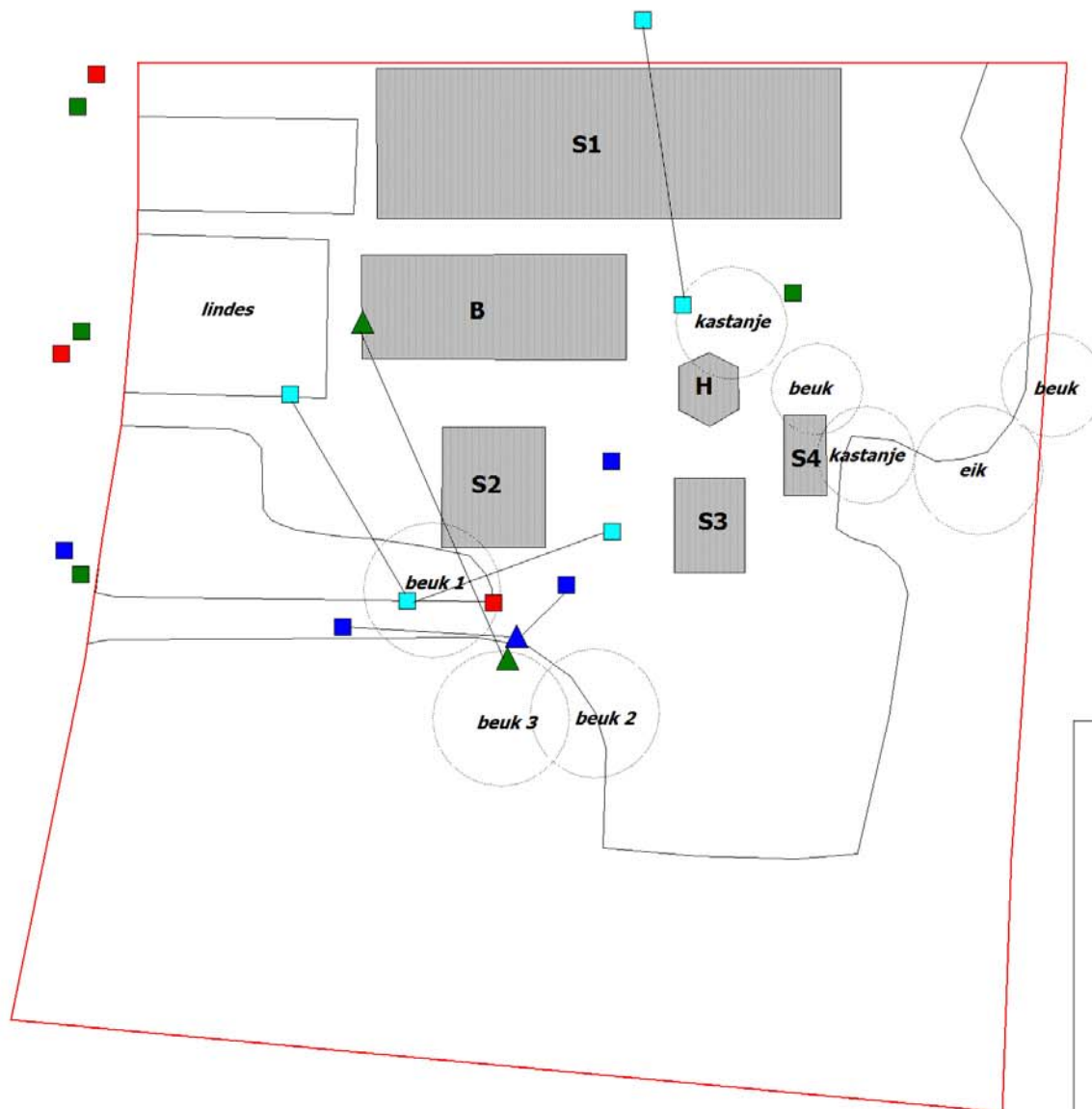
Bijlage 2. Vastgestelde plantensoorten			
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	F&F
Aalbes	Ribes rubrum		
Akkerdistel	Cirsium arvense		
Akkerereprijs	Veronica agrestis		
Akkerkers	Rorippa sylvestris		
Akkermelkdistel	Souchus arvensis		
Akkerviooltje	Viola arvensis		
Amerikaans krentenboompje	Amelanchier lamarckii		
Amerikaanse vogelkers	Prunus serotina		
Beklierde duizendknoop	Persicaria lapathifolia		
Bergbasterdwederik	Epilobium montanum		
Beuk	Fagus sylvatica		
Bijvoet	Artemisia vulgaris		
Bitterzoet	Solanum dulcamara		
Blaartrekkende boterbloem	Ranunculus sceleratus		
Bleke klapproos	Papaver dubium		
Bochtige smele	Deschampsia flexuosa		
Boerenwormkruid	Tanacetum vulgare		
Bosandoorn	Stachys sylvatica		
Boskruiskruid	Senecio sylvaticus		
Bosveldkers	Cardamine flexuosa		
Brede stekelvaren	Dryopteris dilatata		
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine		1
Canadese fijnstraal	Conyza canadensis		
Dagkoekoeksbloem	Silene dioica		
Drienerfmuur	Moehringia trinervia		
Echte kamille	Matricaria recutita		
Engels raaigras	Lolium perenne		
Fioringras	Agrostis stolonifera		
Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris		
Framboos	Rubus idaeus		
Geel nagelkruid	Geum urbanum		
Gekroesde melkdistel	Sonchus asper		
Gestreepte witbol	Holcus lanatus		
Gewone berenklauw	Heracleum sphondylium		
Gewone braam	Rubus fruticosus		
Gewone ereprijs	Veronica chamaedrys		
Gewone hennepnetel	Galeopsis tetrahit		
Gewone hoornbloem	Cerastium f. vulgare		
Gewone melkdistel	Sonchus oleraceus		
Gewone paardenbloem	Taraxacum officinale		
Gewone raket	Sisymbrium officinale		
Gewone steenraket	Erysimum cheiranthoides		
Gewone vlier	Sambucus nigra		
Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata		
Gewoon duizendblad	Achillea millefolium		
Gewoon herderstasje	Capsella bursa-pastoris		
Gewoon speenkruid	Ranunculus ficaria bulbifer		
Gewoon struisgras	Agrostis capillaris		
Gewoon varkensgras	Polygonum aviculare		
Glad vingergas	Digitaria ischaemum		
Greppelrus	Juncus bufonius		
Grote brandnetel	Urtica dioica		
Grote weegbree	Plantago major major		
Hanenpoot	Echinochloa crus-galli		
Harig knopkruid	Galinsoga quadriradiata		
Hazelaar	Corylus avellana		

Bijlage 2. Vastgestelde plantensoorten (vervolg)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	F&F
Heermoes	Equisetum arvense		
Herik	Sinapis arvensis		
Hondsdrif	Glechoma hederacea		
Hulst	Ilex aquifolium		
Jakobskruid	Senecio jacobaea		
Kaal knopkruid	Galinsoga parviflora		
Kleefkruid	Galium aparine		
Klein hoefblad	Tussilago farfara		
Klein kroos	Lemna minor		
Klein kruiskruid	Senecio vulgaris		
Klein streepzaad	Crepis capillaris		
Kleine brandnetel	Urtica urens		
Kleine duizendknoop	Persicaria minor		
Kleine veldkers	Cardamine hirsuta		
Klimop	Hedera helix		
Kluwenhoornbloem	Cerastium glomeratum		
Kluenzuring	Rumex conglomeratus		
Knopig helmkruid	Scrophularia nodosa		
Kroontjeskruid	Euphorbia helioscopia		
Kropaar	Dactylis glomerata		
Kruldistel	Carduus crispus		
Kweek	Elytrigia repens		
Late guldenroede	Solidago gigantea		
Liesgras	Glyceria maxima		
Liggende vetmuur	Sagina procumbens		
Look-zonder-look	Alliaria petiolata		
Madeliefje	Bellis perennis		
Melganzenvoet	Chenopodium album		
Moerasdroogbloem	Gnaphalium uliginosum		
Paarse dovenetel	Lamium purpureum		
Penningkruid	Lysimachia nummularia		
Perzikkruid	Persicaria maculosa		
Pinksterbloem	Cardamine pratensis		
Pitrus	Juncus effusus		
Plat beemdgras	Poa compressa		
Reukeloze kamille	Tripleurospermum maritimum		
Ridderzuring	Rumex obtusifolius		
Rietgras	Phalaris arundinacea		
Robertskruid	Geranium robertianum		
Ruw beemdgras	Poa trivialis		
Schapenzuring	Rumex acetosella		
Schijfkamille	Matricaria discoidea		
Smalle weegbree	Plantago lanceolata		
Speerdistel	Cirsium vulgare		
Stinkende gouwe	Chelidonium majus		
Straatgras	Poa annua		
Tijmereprijs	Veronica serpyllifolia		
Veerdelig tandzaad	Bidens tripartita		
Vogelmuur	Stellaria media		
Vroegeling	Erophila verna		
Waterpeper	Persicaria hydropiper		
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum		
Winterlinde	Tilia cordata		
Witte dovenetel	Lamium album		
Witte klaver	Trifolium repens		
Witte paardenkastanje	Aesculus hippocastanum		

Bijlage 2. Vastgestelde plantensoorten (vervolg)			
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	F&F
Zachte ooievaarsbek	Geranium molle		
Zandraket	Arabidopsis thaliana		
Zevenblad	Aegopodium podagraria		
Zilverschoon	Potentilla anserina		
Zomereik	Quercus robur		
Zwaluwtong	Fallopia convolvulus		
Zwarte nachtschade	Solanum nigrum nigrum		

Bijlage 3. Waarnemingslocaties vleermuizen

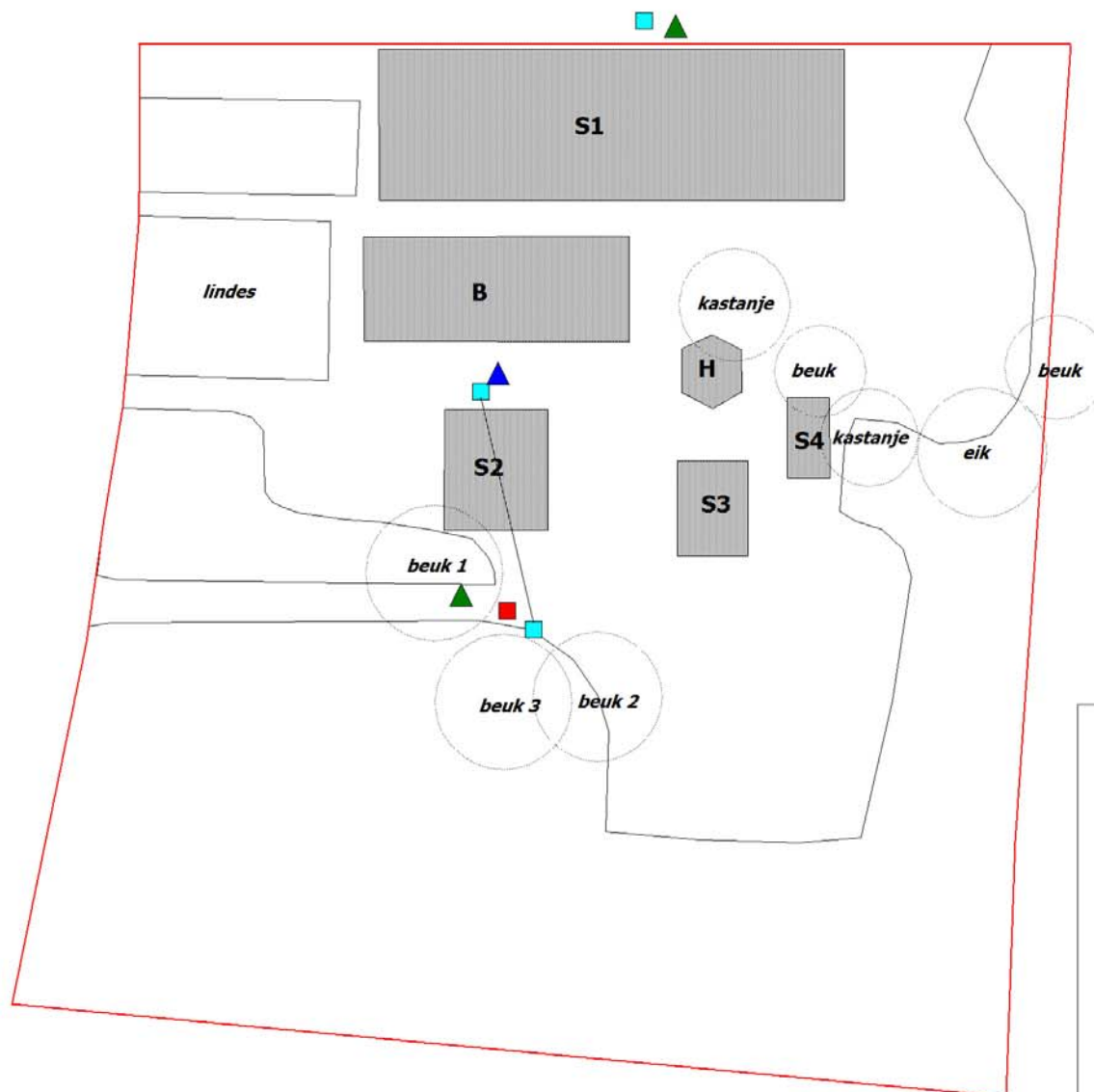
Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*

Gedrag

- in- of uitvliegend
- jagend
- ▲ baltzend
- ▼ zwermend
- langs- of overvliegend

Maand

- juni
- juli
- augustus
- september
- oktober

Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*

Gedrag

- in- of uitvliegend
- jagend
- ▲ baltzend
- ▼ zwermend
- langs- of overvliegend

Maand

- juni
- juli
- augustus
- september
- oktober

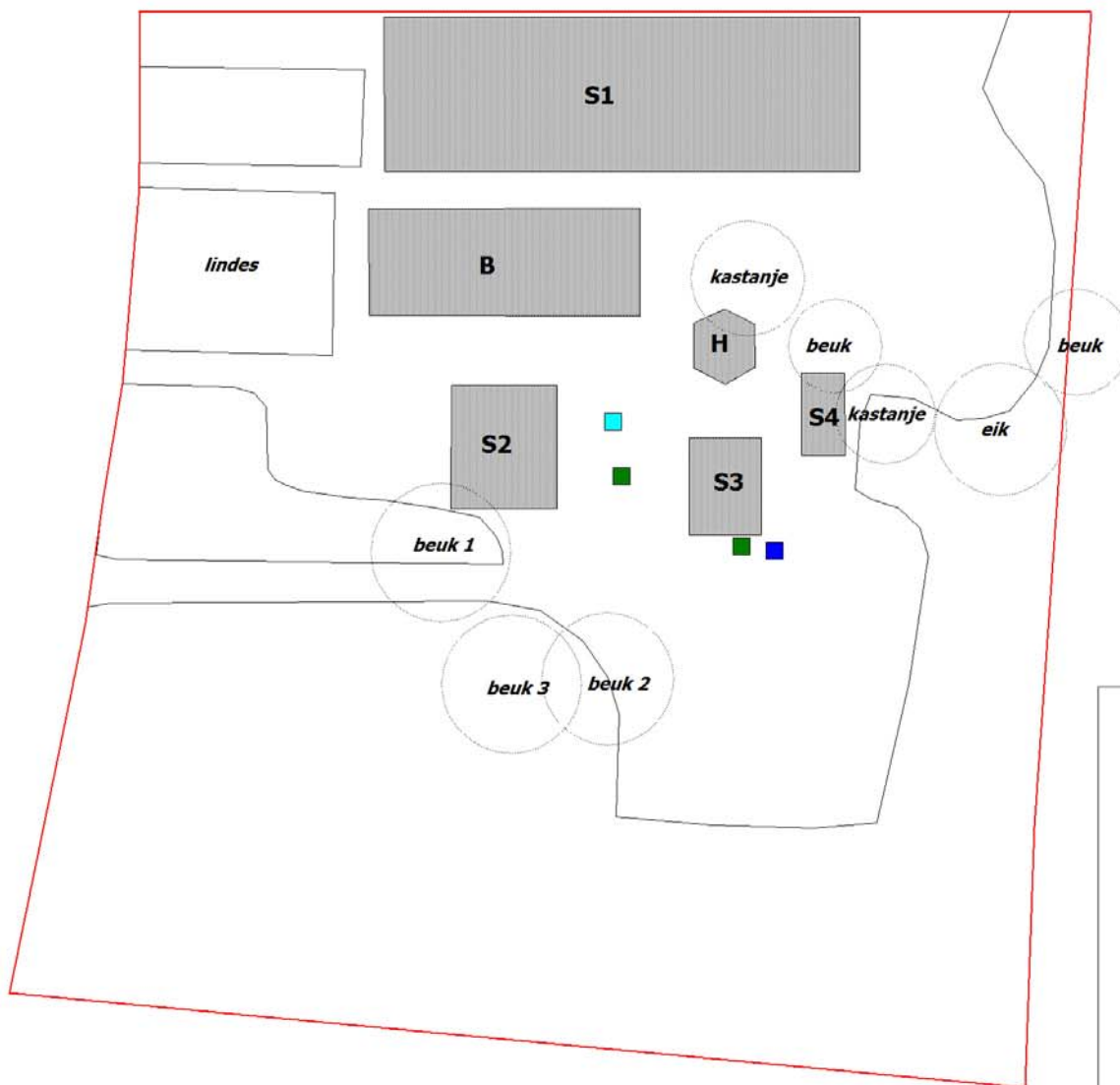
Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*

Gedrag

- in- of uitvliegend
- jagend
- ▲ baltzend
- ▼ zwermend
- ◆ langs- of overvliegend

Maand

- juni
- juli
- augustus
- september
- oktober

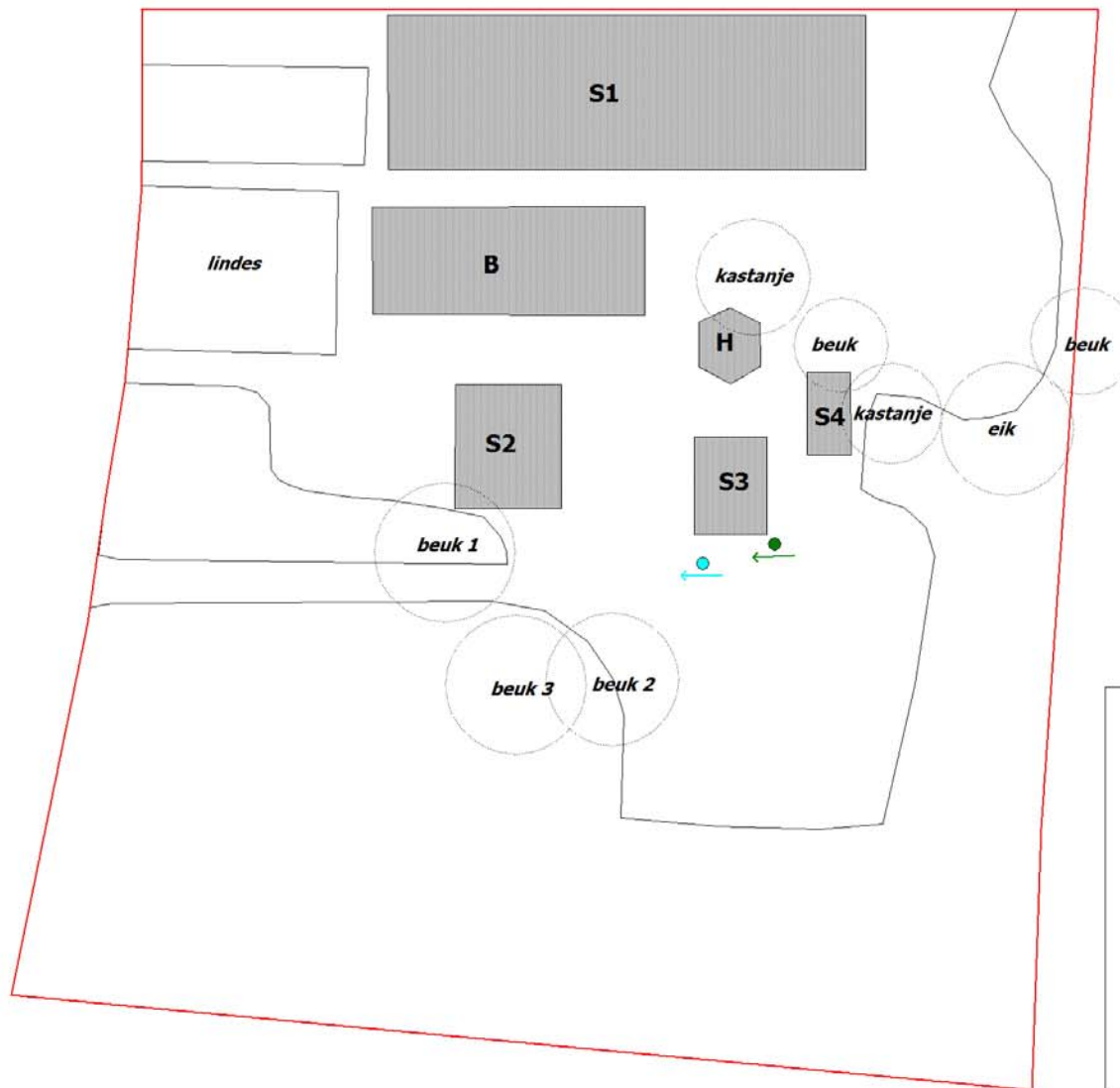
Laatvlieger *Eptesicus serotinus*

Gedrag

- in- of uitvliegend
- jagend
- ▲ baltzend
- ▼ zwermend
- langs- of overvliegend

Maand

- juni
- juli
- augustus
- september
- oktober

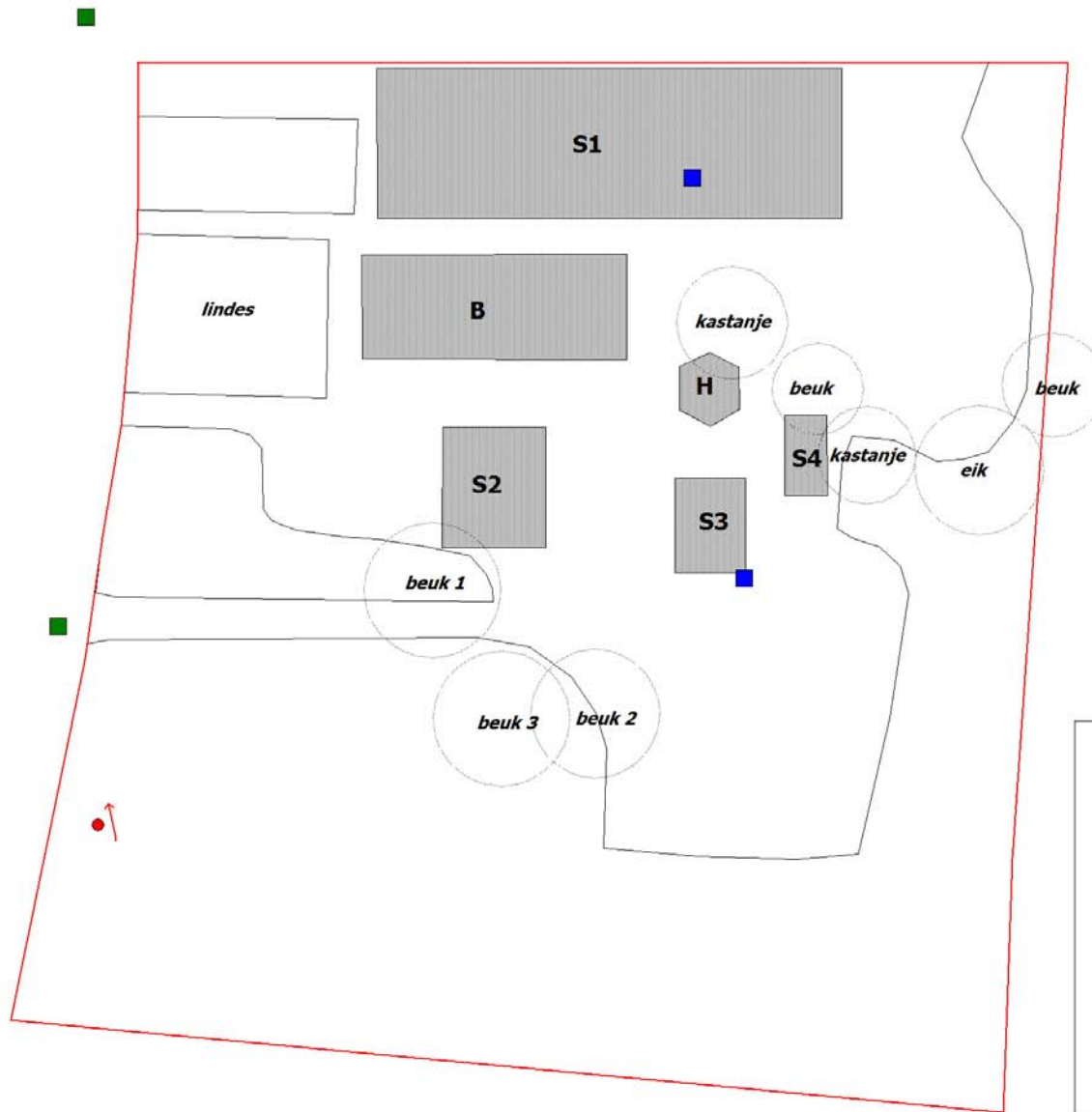
Gewone grootootvleermuis *Plecotus auritus*

Gedrag

- in- of uitvliegend
- jagend
- ▲ baltzend
- ▼ zwermend
- langs- of overvliegend

Maand

- juni
- juli
- augustus
- september
- oktober

Myotis spec.

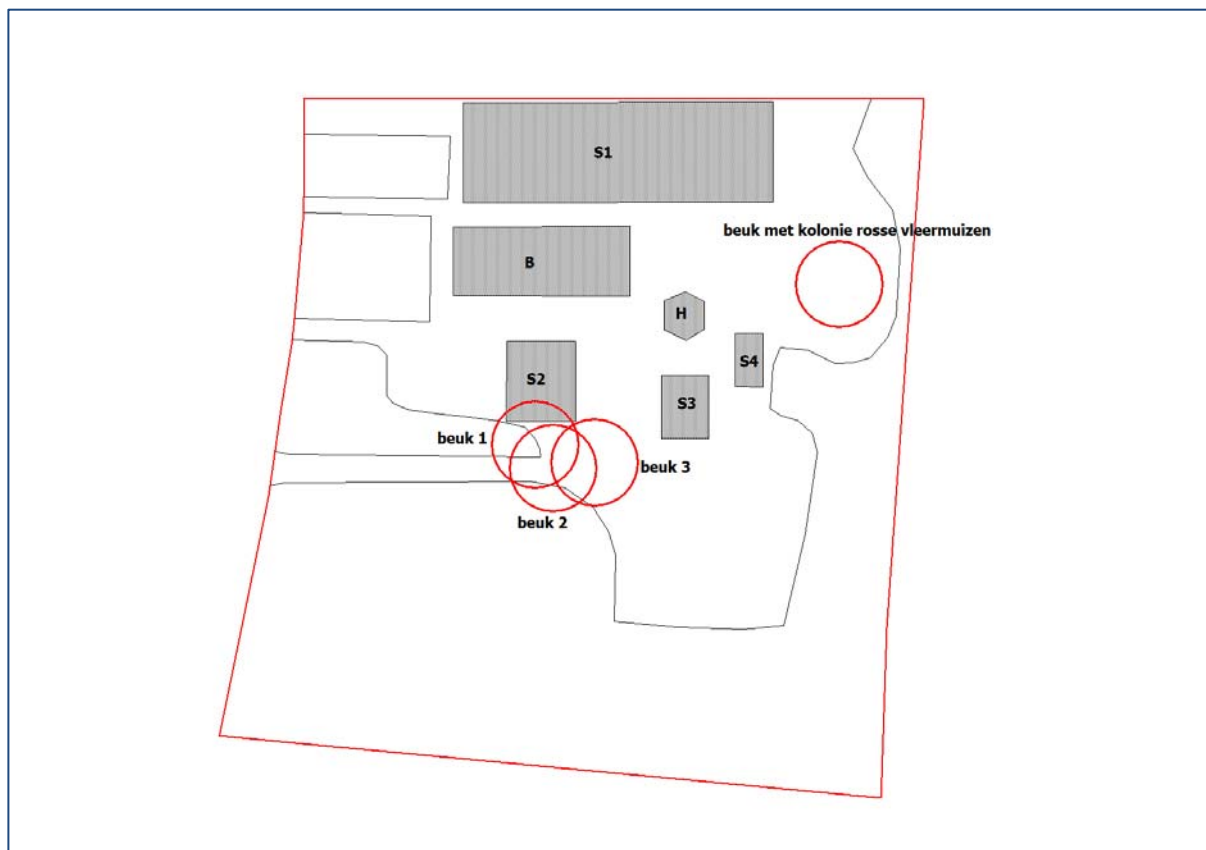
Gedrag

- in- of uitvliegend
- jagend
- ▲ baltsend
- ▼ zwermend
- langs- of overvliegend

Maand

- juni
- juli
- augustus
- september
- oktober

Bijlage 4. Te sparen en waardevolle bomen

De rode cirkels representeren de beuken met verblijfplaatsen van vleermuizen. Om te voorkomen dat voor realisatie van de plannen een ontheffing van de Flora- en Faunawet moet worden aangevraagd, dienen deze bomen gespaard te worden.

In het onderstaande tabelletje zijn de exacte coördinaten van deze bomen en van enkele andere waardevolle bomen op het erf van Oud Huizerweg 12 opgenomen. De te sparen bomen zijn voorzien van een oranje achtergrond.

Boomsoort	X-coördinaat	Y-coördinaat
Beuk 1	142.665	479.689
Beuk 2	142.668	479.685
Beuk 3	142.675	479.686
Beuk kolonie rosse vleermuizen	142.716	479.716
Beuk loods	142.703	479.718
Kastanje loods	142.710	479.714
Eik koeienpad	142.713	479.712
Paardenkastanje	142.695	479.727